

Olgu Sunumları

Keten Tohumu ve Allerjik Reaksiyonlar: Bir Olgu Sunumu

Ö. ABADOĞLU*

* Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Allerjik Hastalıklar Bilim Dalı, SİVAS

Keten tohumu günümüzde sağlıklı yaşam için bitkisel ilaç olarak, ekmeke içinde ya da laksatif olarak kullanılmaktadır. Keten tohumuna karşı allerjik reaksiyonlar literatürde az sayıda olgu sunumları şeklinde bildirilmiştir. Ancak kullanım sıklığı arttıkça, bu aller-

jik reaksiyonların görülme sıklığı da artacaktır. Bu makalede sağlık için keten tohumu kullandıktan sonra ürtiker/anjioödem gelişen bir olgu sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Keten tohumu, Allerji, Ürtiker/anjioödem.

Linseed and Allergic Reactions: Case Report

Linseed is increasingly used as health drink, or in bread and laxatives. Hypersensitivity reactions to linseed has been reported in literature as case reports. However, the incidence of allergic reactions increases with

the incidence of usage of linseed. In this report, a case of urticaria/angioedema induced by linseed ingestion as health drink was described.

Key Words: Linseed, Allergy, Urticaria/angioedema.

Keten, *Linum usitatissimum* (flax), Linaceae ailesine ait bir bitkidir. Keten tohumu allerjisi ilk kez 1930 yılında tanımlanmıştır, ancak o zamandan beri nadir olarak bildirilmiştir. Bununla birlikte, günümüzde keten tohumunun laksatif olarak ve unlu mamüllerde kullanımındaki artıştan dolayı allerjik reaksiyonlarda da artış olacağı tahmin edilmektedir. Keten tohumuna bağlı olarak gelişen allerjik reaksi-

yonlar karın ağrısı, bulantı, diyare, yaygın ürtiker, akut dispne, burun akıntısı, hapşırma, burun tıkanıklığı, kaşıntı ve yaygın halsizlikle seyreden anafilaksi tablosu şeklinde ortaya çıkmaktadır. Keten tohumu allerjeninin SH₂ gruplarıyla bağlanmış olan 28 kDa ağırlığındaki monomerlerden oluşan bir dimer olduğu gösterilmiştir^[1-3].

Yazışma Adresi: Dr. Ö. ABADOĞLU

Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Allerjik Hastalıklar Bilim Dalı, SİVAS
e-posta: oabadoglu@cumhuriyet.edu.tr

OLGU SUNUMU

Çocukluğundan beri burun akıntısı, hapşırma, gözlerde kaşıntı ve unla uğraştığında nazal belirtilerin ortaya çıkma öyküsü olan 48 yaşındaki kadın hastada hastaneye başvurmadan bir gün önce, tadına bakmak için keten tohumu aldıktan 30 dakika sonra solda daha belirgin olmak üzere gözlerde şişme, kızarıklık ve kaşıntı, yüzde uyuşma hissi oluşmuş, nefes darlığı gelişmemişti. Ertesi gün sağlık içeceği olarak bir çay kaşığı keten tohumunu süte karıştırıp içtikten 30 dakika sonra halsizlik, kusma, karın ağrısı, nefes darlığı, boğazda gıcıklanma ve tüm vücutta ürtiker oluşması nedeniyle acil servise başvurmuştu. Burada yapılan antihistaminik ve sistemik steroid uygulaması sonrası lezyonları kaybolan hasta polikliniğimize yönlendirilmişti.

Hasta sigara içmiyordu. Ablası allerjik rinit nedeniyle immünoterapi görüyordu.

Polikliniğimize başvurduğunda fizik muayenede herhangi bir lezyon saptanmadı. Acil servise başvurduğunda TA= 100/70 mmHg, nabız= 100/dakika, solunum sayısı= 26/dakika olarak bulunmuştu. Tüm vücutta ürtiker gözlemlendiği kaydedilmişti. Rutin laboratuvar tetkikleri normaldi.

Yaygın inhalan allerjenlerle (ALK-Abello, Hersholm, Denmark) yapılan prik testinde 3 mm ve üzeri ödem çapı pozitif kabul edildi. Keten tohumu allerjisinden beş ay önce rinit belirtileri nedeniyle başvurduğunda yapılan prik testinde *Plantago lunceolata*, *Secale cereale*, *Dactylis glomerata*, *Lolium perenne*, *Phleum pratense* ve *Poa pratensis* antijenlerine yanıt pozitif bulunmuştu.

Keten tohumu allerjisi nedeniyle başvurduğunda yapılan spesifik IgE ölçümlerinde (Dr. Fooke Laboratorien, Neuss, Almanya) çayır poleni karışımı 2+ (1.68 kU/L) olarak saptandı. Süt, yumurta ve gıda karışımı da dahil olmak üzere diğer allerjenlerin düzeyleri negatif bulundu.

Allerjik reaksiyondan dört ay sonra yapılan metakolin bronş provokasyon testinde PC₂₀ 1 mg/mL olarak tespit edildi.

TARTIŞMA

Bitkisel ilaçlar son yıllarda çeşitli hastalıkların tedavisi amacıyla olduğu gibi sağlık içeceği olarak da gittikçe popüler olmakta, ancak aynı zamanda yan etkileriyle ilgili yayınlar da artmaktadır^[4]. Bununla birlikte keten tohumu allerjisi ile ilgili çok az sayıda olgu sunumuna rastlanmıştır. Ülkemizden yapılan olgu sunumuna rastlanmamıştır.

Hastamızda keten tohumu alımından sonra gelişen yanıt tip 1 aşırı duyarlılık reaksiyonu ile uyumluydu. Bu reaksiyonu açıklayacak başka bir neden olmaması ve iki gün üst üste keten tohumu alımından sonra oluşması nedeniyle keten tohumu allerjisi olarak kabul edildi. Ancak standardize keten tohumu allerjeni için prik test antijeni elimizde bulunmadığından test yapılamadı. Aynı zamanda hasta nefes darlığı ve boğazda gıcıklanma gibi anafilaksi bulguları tanımladığından "prick to prick" test de uygulanmadı. Hastamız daha önce keten tohumu kullanmamıştı. Bu nedenle çayır ve yabani ot duyarlılıklarıyla çapraz reaksiyon bulunabileceği düşünüldü.

Sonuç olarak, herhangi bir hastalık olmaksızın sağlık içeceği olarak alınan keten tohumunun özellikle çayır ve yabani ot duyarlılığı ve allerjik hastalık öyküsü olanlarda kullanımını sırasında dikkatli olunması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Leon F, Rodriguez M, Cuevas M. Anaphylaxis to linum. *Allergol Immunopathol* 2003;31:47-9.
2. Leon F, Rodriguez M, Cuevas M. The major allergen of linseed. *Allergy* 2002;57:968.
3. Lezaun A, Fraj J, Colas C ve ark. Anaphylaxis from linseed. *Allergy* 1998;53:105-6.
4. Ernst E. Adverse effects of herbal drugs in dermatology. *Br J Dermatol* 2000;143:923-9.